

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

“Wspólnie na Zamojszczyźnie” - projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Wyniki badania jakości współpracy pomiędzy administracją publiczną i organizacjami pozarządowymi w gminie Sitno w oparciu o Lokalny Indeks Jakości Współpracy

Sitno, marzec 2014 r.

„Wspólnie na Zamojszczyźnie” - projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

1. Wstęp

Obecne badanie jest realizowane w ramach projektu „Wspólnie na Zamojszczyźnie”. Zostało przeprowadzone w okresie luty-marzec 2014 roku. Gmina Sitno oraz funkcjonujące na jej terenie organizacje pozarządowe będą wdrażać rozwiązania zawarte w „Modelu współpracy pomiędzy administracją pozarządową i organizacjami pozarządowymi”. Badanie jakości współpracy pomiędzy tymi dwoma sektorami jest punktem wyjścia do dalszych działań.

Celem przygotowania niniejszego opracowania jest pomoc przedstawicielom organizacji pozarządowych i administracji samorządowej gminy Sitno w dokonaniu wspólnej oceny wzajemnych relacji i jakości współpracy. Zaproponowane rozwiązania mają tę współpracę wzmocnić, co w konsekwencji doprowadzi do poprawy jakości życia mieszkańców.

2. Grupa Robocza

W skład grupy wchodzi przedstawiciele organizacji oraz samorządu biorące udział w projekcie „Wspólnie na Zamojszczyźnie”

JST:

1. Marian Bernat
2. Anna Zgnilec
3. Krzysztof Prokopowicz

NGO:

4. Barbara Nowosad
5. Dominika Witkowska
6. Nina Drozdowska
7. Cyprian Chwieralski
8. Elżbieta Dziuba

“Wspólnie na Zamojszczyźnie” - projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

1. Opracowanie na temat relacji sektorowej

a) Przedstawienie podstawowych danych o relacjach między organizacjami pozarządowymi a administracją samorządową.

- Liczba organizacji pozarządowych działających na terenie gminy.

Na terenie Sitno działają:

17 organizacji pozarządowych (w tym 10 OSP - *Sitno OSP, Czołki OSP, Kornelówka OSP, Kol. Sitno OSP, Rozdoły OSP, Stanisławka OSP, Horyszów Polski OSP, Cześniki OSP, Jarosławiec OSP, Stabród OSP*).

- Stowarzyszenie Rozwoju i Promocji Gminy Sitno i okolic w Kornelówce
- Stowarzyszenie społeczno-kulturalne „Nad Czarnym Potokiem”
- Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych w Sitnie, Lubelski ODR

- Liczba konkursów zorganizowanych oraz wielkości przekazywanych organizacjom w ten sposób

Zorganizowano 1 konkurs w ramach którego przyznano 80000,00 zł na rzecz klubu sportowego „Potok Sitno”

- Wielkość środków przekazanych organizacjom w innym trybie niż konkursowy

W innym trybie niż konkursy przekazano łącznie 2098967,93 zł w tym szkoły otrzymały 1717368,72 zł, przedszkola 363024,00 zł.

- kwotach przekazanych ogólnie organizacjom przez daną JST (na podstawie sprawozdawczości finansowej); informacje te można również przedstawić w rozbiciu na działy budżetów,

Na rzecz Ochotniczej Straży Pożarnej przekazano kwotę 18575,21 zł.

- Dzierżawa i użyczenie organizacjom nieruchomości

W 2013 r. Gmina Sitno użyczyła organizacjom nieruchomości tj. szkoły, boiska.

- liczbie zawartych umów (w tym w szczególności umów wieloletnich),

Gmina Sitno zawarła 1 umowę wieloletnią z klubem sportowym „Potok Sitno”.

- liczbie i aktywności ciał konsultacyjnych, rad, zespołów itp.,

“Wspólnie na Zamojszczyźnie” - projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Aktywnie działał 1 zespół.

- programie współpracy i przebiegu prac nad tym dokumentem (w tym w szczególności o przebiegu konsultacji i terminie jego przyjęcia),

W dniu 30 sierpnia 2012 r. odbyła się XXIV sesja Rady Gminy na której przyjęto uchwałę Nr. XXIV/144/2012 „Program Współpracy Gminy Sitno” z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na terenie Gminy Sitno na rok 2013. Opracowanie Programu oparte było na konsultacjach społecznych w trakcie których nie zgłoszono uwag do projektu Programu.

- liczbie przypadków, w których organizacje włączają się w prace nad projektami prawa lokalnego, dokumentami strategicznymi (planami, programami, strategiami itp.), konkretnymi decyzjami, czy zasiadają w zespołach, radach, komitetach, ciałach konsultacyjnych itp.

W 2013 r. tylko w jednym przypadku organizacje włączyły się w prace nad projektami prawa lokalnego.

b) Interpretację powyższych informacji na temat stanu relacji w ramach danej wspólnoty samorządowej w kontekście danych obrazujących stan współpracy międzysektorowej w skali kraju

Badania ogólnopolskie wskazują, że dla organizacji pozarządowych najważniejszym partnerem są władze samorządowe (w szczególności władze gminy, do tego – przede wszystkim tej, na terenie której organizacja pozarządowa ma swoją siedzibę). Tymczasem dla władz samorządowych podmioty trzeciego sektora są tylko jednym z wielu partnerów i to nierzadko tym mniej ważnym – bardziej liczą się kontakty z biznesem, Kościołem, innymi instytucjami publicznymi (np. innymi urzędami samorządowymi, administracją centralną lub jej przedstawicielstwami) czy mediami.

Organizacje tymczasem są na współpracę z lokalnymi władzami skazane, przede wszystkim ze względu na możliwość pozyskiwania od nich środków finansowych. To sprawia, że raczej one a nie władze lokalne muszą zabiegać o dobre (lub po prostu jakiegokolwiek) relacje. Jest to pierwsze źródło nierówności między tymi dwoma sektorami.

Współpraca finansowa jest realizowana przede wszystkim w obszarach: sportu (współpracę w tym obszarze deklaruje 80,5% urzędów samorządowych), kultury (37,5% wskazań), zdrowia (30,1%), pomocy społecznej (28,7%). W ramach współpracy finansowej jednostki samorządu terytorialnego zdecydowanie preferują wspieranie organizacji w realizacji zadania publicznego, a nie powierzanie im

“Wspólnie na Zamojszczyźnie” - projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

realizacji tego zobowiązania w całości, za czym musiałyby iść całościowe finansowanie.

Istotnym problemem we współpracy międzysektorowej jest niski poziom realnej konkurencyjności – władze samorządowe mają tendencję do popierania istniejących organizacji z terenu własnych gmin i rozpisywania konkursów pod te właśnie, niejako „swoje”, organizacje.

Podmioty sektora pozarządowego same siebie postrzegają jako słabszą stronę w procesie współpracy. Część organizacji akceptuje taką sytuację i nie próbuje jej zmieniać.

W efekcie, jednocześnie zwalniają się one z odpowiedzialności za jakość współpracy międzysektorowej. Sprzyja to roszczeniowości wobec władz samorządowych i upatrywaniu właśnie w nich głównego źródła zarówno dobrych, jak i (częście!) złych cech współpracy.

Gmina Sitno nie odbiega znacznie od reszty Polski, choć jak wynika z przeprowadzanych ankiet, roszczeniowość organizacji wobec samorządu nie jest tak nasilona, choć również występuje

c) Wstępna ocena współpracy na podstawie zebranych informacji

Głównymi atutami współpracy z samorządem są: udostępnianie infrastruktury, oraz publikacje relacji wydarzeń. Głównymi wadami współpracy są: małe zainteresowanie samorządu oddolnymi inicjatywami lokalnymi i słaby przepływ informacji pomiędzy NGO i JST. Z wyników ankiety wynika, że należy podjąć kroki związane z poprawieniem przejrzystości procedur stosowanych w Gminie Sitno. Trzeba również przedyskutować tematy: pomocy JST w pozyskiwaniu funduszy zewnętrznych, diagnozowania lokalnych problemów, wzajemnego informowania się o podejmowanych działaniach, finansowania działalności NGO, oraz ich udziału w procesy decyzyjne. Jako rekomendacje do dalszej współpracy członkowie NGO wskazali:

- ✓ utworzenie przestrzeni na stronie internetowej gminy przeznaczonej dla NGO
- ✓ wprowadzenie w życie standardów współpracy z NGO
- ✓ poprawienie komunikacji
- ✓ umożliwienie wypowiedzi każdemu członkowi społeczności lokalnej

4. Ankieta i jej opracowanie (do NGO i JST)

Podsumowując współpracę z samorządem lokalnym w roku 2013 organizacje pozarządowe z terenu gminy Sitno wskazały, że najważniejsze dla nich jest podejście administracji do współpracy (3,11) oraz rezultaty współpracy (3). Na nieco

“Wspólnie na Zamojszczyźnie” - projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

niższym poziomie zostały ocenione zakres i uwarunkowania współpracy. Średnia ocena jakości współpracy to 3,5 w 5 stopniowej skali, czyli wynik pozytywny.

Jako atuty współpracy z administracją pozarządową wskazano: udostępnienie infrastruktury oraz publikację relacji z wydarzeń. Jako główne wady: małe zainteresowanie samorządu oddolnymi inicjatywami lokalnymi i słaby przepływ informacji pomiędzy JST i NGO.

Organizacje jakość współpracy oceniają na poziomie dobrym i neutralnym. Żadna nie wskazała oceny złej lub bardzo złej. 2 organizacje współpracowały z samorządem w zakresie tworzenia prawa i programów, natomiast jedna ze wsparcia niefinansowego samorządu. 2 oceniły intensywność współpracy na dużą, natomiast pozostałe 2 na małą i bardzo małą.

Oceniając działania samorządu w obszarze aktywizacji społecznej mieszkańców każda z 4 organizacji uczestniczących w badaniu wskazała od oceny bardzo dobrze do złe. nikt nie ocenił bardzo źle. Daje to więc samorządowi mocną trójkę (3,5) w zakresie aktywizacji mieszkańców.

Wolę współpracy ze strony przedstawicieli JST respondenci ocenili na 3. Na tę ocenę składają się:

- wola współpracy (3,25)
- partnerskie podejście (3,25)
- przejrzystość procedur (2,5)

Wynika z tej oceny, że należy podjąć kroki związane z przejrzystością procedur stosowanych w gminie Sitno.

Oceniając działania JST w poszczególnych obszarach na uwagę zasługuje fakt, że najlepiej została oceniona współpraca pozafinansowa (udostępnianie zasobów lokalowych i sprzętowych przez samorząd). Na niskim poziomie (2,5) organizacje oceniły pomoc samorządu w zakresie pozyskiwania funduszy zewnętrznych. Pozostałe obszary współpracy (przy diagnozowaniu lokalnych problemów, wzajemnym informowaniu się o podejmowanych działaniach, włączanie NGO w procesy decyzyjne oraz finansowanie działalności NGO) oceniono na poziomie 2,75. Są to obszary wymagające rozmowy.

Dość krytycznie członkowie organizacji ocenili własną działalność, na poziomie 2,97. Oceniając poziom aktywności mieszkańców w tym samych NGO na terenie gminy 3 z organizacji nie miały zdania, jedna oceniła źle. Nieco lepiej oceniono podejście organizacji do współpracy z samorządem i innymi partnerami. Tu organizacje wystawiły sobie 3,5 za wolę współpracy, ale już 3,25 za partnerskie podejście i przejrzystość w działaniu.

Przy samoocenie związanej ze sposobem działania organizacje najwyżej oceniły działania na rzecz integracji Trzeciego Sektora (3,5), nieco niżej sposoby informowania o swojej działalności (3,25) oraz diagnozowanie lokalnych problemów i potrzeb (3). Bardzo nisko natomiast oceniły swoją aktywność w zakresie zaangażowania w procesy decyzyjne, pozyskiwanie funduszy, udział we wspólnych

“Wspólnie na Zamojszczyźnie” - projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

zespołach i pisanie dobrej jakości projektów. Jedyne formy aktywności organizacji jest udział w konsultacjach i partnerstwach. Sposób działania NGO oceniony przez nie same na poziomie 2,83 wskazuje na potrzebę podjęcia dalszych działań w tym zakresie.

Respondenci źle oceniają rozwiązania prawne funkcjonujące w naszym kraju. Należy dopytać w czasie wywiadu skąd taka ocena.

Zastanawiając się nad oddziaływaniem jakości współpracy pomiędzy NGO i JST na terenie gminy Sitno respondenci wskazali poziom neutralny i raczej negatywny na świadczone mieszkańcom usługi. Oceniając jak ta współpraca przekłada się na rozwój ich organizacji, 2 wskazały na dobry rozwój związany ze współpracą, natomiast jedna na neutralny i jedna na zły. Żadna organizacja nie zaznaczyła, że jakość współpracy ma bardzo zły wpływ na rozwój ich własnej organizacji.

Wszystkie cztery organizacje biorące udział w badaniu opierają swoją działalność na społecznym zaangażowaniu członków. Tylko jedna organizacja wskazuje, że czynnie działa w niej 30 – 49 osób, jedna nie udzieliła odpowiedzi, a dwie wskazały na mniej niż 10 osób zaangażowanych w pracę organizacji. 3 organizacje powstały w latach 2005 – 2009 i jedna została zarejestrowana po 2005 roku.

Większość organizacji działała w obszarze edukacja i wychowanie, pomoc społeczna oraz kultura i sztuka.

Jako rekomendacje do dalszej współpracy członkowie NGO wskazują:

- utworzenie przestrzeni na stronie internetowej gminy przeznaczoną dla organizacji
- wprowadzić w życie (wdrożyć) standardy współpracy z NGO, rzeczywiście uwzględniający wszystkie zasady współpracy, do opracowania którego włączyć wszystkie "zainteresowane" organizacje
- zapraszać wszystkich do współpracy, do wspólnych rozmów
- wzmocnić rolę dialogu

5. Spotkanie grupy podsumowującej wyniki

Spotkanie grupy podsumowującej wyniki odbyło się dnia 18 marca 2014 roku w Gminnym Ośrodku Kultury w Sitnie. Dyskusja trwała około dwóch godzin, a w jej skład weszli: Małgorzata Pietrzak – Stowarzyszenie „Bona Fides” z Lublina, Barbara Kulczyńska-Kot – Centrum Dialogu Społecznego w Zamościu, Marian Bernat i Krzysztof Prokopowicz – Gmina Sitno, Anna Zgnilec – GOPS Sitno, Dominika Witkowska – Stowarzyszenie Rozwoju i Promocji Gminy Sitno i okolic w Kornelówce, Nina Drozdowska – Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych w Sitnie, Cyprian Chwieralski, Elżbieta Dziuba, oraz Barbara Nowosad – Stowarzyszenie Społeczno-

“Wspólnie na Zamojszczyźnie” - projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Kulturalne „Nad Czarnym Potokiem”. Dyskusję moderowała Małgorzata Pietrzak natomiast koordynatorem oceny, oraz sprawozdawcą był Cyprian Chwieralski.

Spotkanie zostało rozpoczęte od powitania wszystkich obecnych, ich krótkiego przedstawienia się, oraz ustalenia zasad prowadzenia dyskusji. Pierwszym tematem dyskusji była współpraca organizacji i administracji samorządowej przy tworzeniu lokalnych polityk publicznych. Wszyscy zgodzili się, że współpraca międzysektorowa w tym zakresie jest na niskim poziomie. Organizacje nie biorą udziału w tworzeniu prawa lokalnego, w konsultacjach projektów uchwał, czy we wdrażaniu polityk publicznych. Problemem jest także komunikacja. Urząd Gminy nie informuje organizacji o swoich planach lub robi to nieefektywnie, za to organizacje informują o swoich działaniach tylko w wypadku organizacji większych wydarzeń kiedy potrzebne jest udostępnienie gminnej infrastruktury (budynku, sali, transportu etc.). Organizacje nie informują jednak o kierunkach swoich działań takich jak np. pisanie projektów.

Kolejnym tematem była współpraca organizacji i administracji samorządowej przy realizacji lokalnych polityk publicznych. Urząd Gminy w Sitnie ma podpisaną umowę z KS „Potok Sitno”, była podjęta próba współpracy ze stowarzyszeniem w zakresie dowozu dzieci niepełnosprawnych jednak ze współpracy zrezygnowano ze względu na zbyt wysokie koszty, zadanie to przekazano prywatnemu przewoźnikowi. Wszyscy dyskutanci zgodzili się, że współpraca pozafinansowa jest na dobrym poziomie, organizacje nie mają problemów z dostępem do infrastruktury publicznej, czy do gminnych mediów. Brak jest jednak trwałych, stałych stosunków związanych z realizowaniem polityk lokalnych i zadań publicznych, wspólnej oceny realizacji tychże polityk i zadań.

Ostatnią diskutowaną kwestią było tworzenie warunków do współpracy i aktywności organizacji. Wszyscy zgodnie uznali, że w naszej Gminie nie ma systematycznego wsparcia organizacji przez urząd, władze gminne nie integrują środowisk pozarządowych ze swojego terenu.

Uzgodniliśmy, że w przyszłości należy utworzyć przestrzeń dla NGO na stronie internetowej gminy, poprawić komunikację pomiędzy NGO i JST, oraz wprowadzić w życie zasad współpracy (pomocniczości, suwerenności, partnerstwa, efektywności, uczciwej konferencji, jawności).

W nawiązaniu do „Modelu współpracy” Gmina Sitno musi dążyć do stosowania przejrzystości procedur, następnie rekomendacje NGO miały na celu utworzenie obszaru dla organizacji na stronie internetowej gminy, co więcej nawiązują do wymiany zdań, poglądów, wspólnych rozmów i częstszych spotkań. Przedstawiciele JST wyrazili chęć współpracy z NGO. W ankiecie organizacje ocenili współpracę z samorządem na poziomie dobrym i neutralnym, samorząd został także pozytywnie oceniony w zakresie tworzenia praw, programów oraz aktywizacji społecznej.

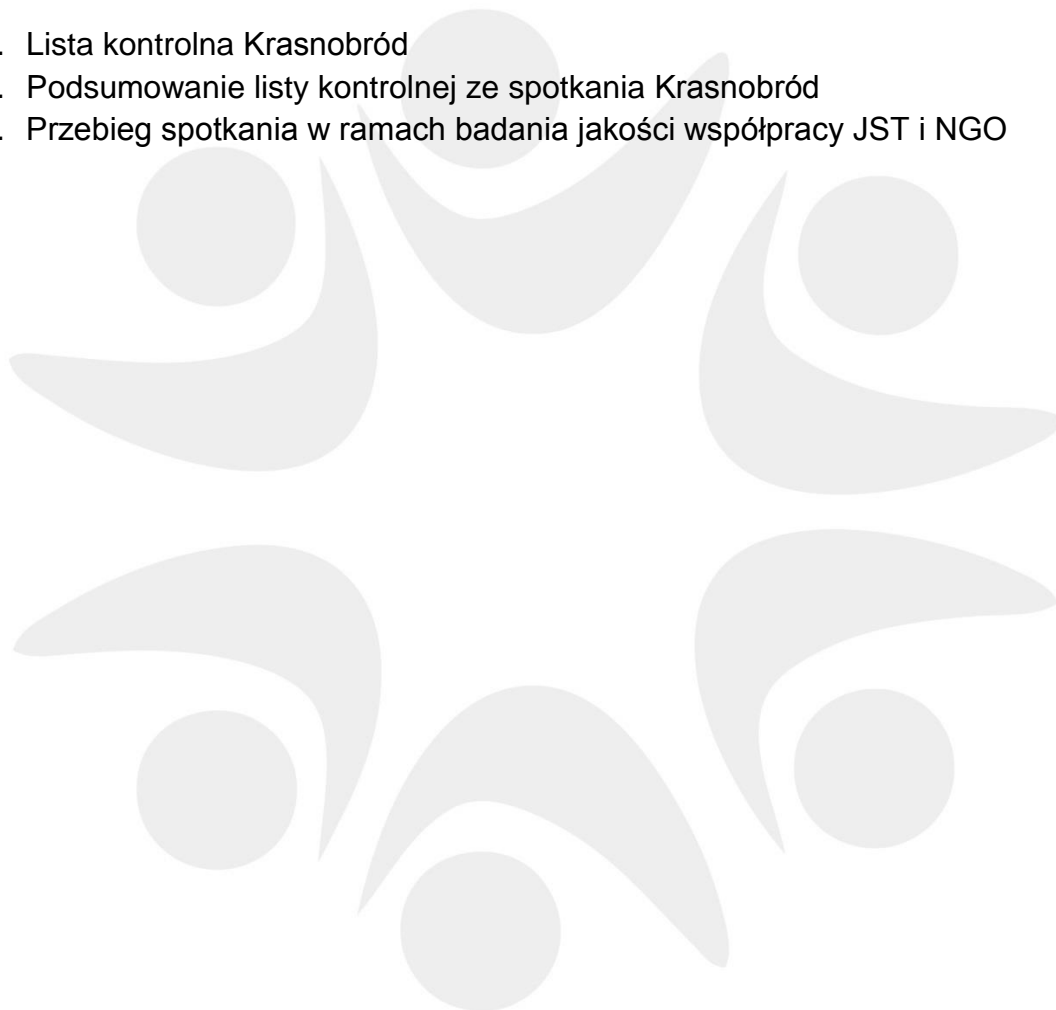
“Wspólnie na Zamojszczyźnie” - projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

6. Upowszechnianie

Wyniki oceny naszej współpracy zostaną zamieszczone na stronie internetowej Urzędu Gminy. O pracach nad wspólną samooceną będziemy informować lokalną społeczność w czasie sesji Rady Gminy, za pośrednictwem informacji wysyłanych do NGO i placówek podległych samorządowi.

Załączniki:

1. Lista kontrolna Krasnobród
2. Podsumowanie listy kontrolnej ze spotkania Krasnobród
3. Przebieg spotkania w ramach badania jakości współpracy JST i NGO

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

“Wspólnie na Zamojszczyźnie” - projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

